

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו שבת פרשת קרח תשע"ה לפ"ק

בעיר מאנסי

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון אלף ל"ח

דרשת פרקי אבות

מחרחרים ריב כנגדו, והיו מרוצים לבחור רב אחר, הגם שיודעים שהמה ישארו גם להלאה רק כתלמיד. ואם הם לא היו מרוצים ממשה רבינו, במה שיכנע אותנו אשתו, שלא ימשיך להיות בעצה עמהם.

ונראה לבאר עומק חכמתה של דבריה לבעלה, שיעמוד מן הצד ולא ישתתף במחלוקת של קרח. הנה איתא בגמרא (ברכות נח.) תנו רבנן הרואה אוכלוסי ישראל [חיל גדול של ששים רבוא], אומר ברוך חכם הרזים [היודע מה שבלב כל אלון], שאין דעתם דומה זה לזה ואין פרצופיהן דומים זה לזה. בן זומא ראה אוכלוסא על גב מעלה בהר הבית, אמר ברוך חכם הרזים, וברוך שברא כל אלו לשמשני [שהם חורשים וזורעים, ואני מוצא מוכן] ע"כ. וברמב"ם (בהקדמתו לפירוש המשניות ד"ה ודע) ביאר סיום דברי בן זומא, ותוכן דבריו, כי תכלית העולם וכל אשר בו היא אדם השלם בדעתו ובמעשיו, ואנשים כאלו הם אמנם בודדים. ושאר האנשים תכליתם לשמש את יחידי הסגולה, ולעסוק במלאכות שונות וליישב העולם, כדי ליצור עולם שבה יהיו השלמים פנויים לעסוק במושכלות. ובן זומא היה מן השלמים, יחיד בדורו, ולכן בירך את ה' שברא כל אלו לשמשני.

ומצינו במשה רבינו קודם הסתלקותו שביקש מה', יפקוד ה' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה וגו' (במדבר כו-טז). ואיתא במדרש תנחומא (שם פ') כשם שאין פרצופיהן שוין זה לזה, כך אין דעתם שוין זה לזה, אלא כל אחד ואחד יש לו דעת בפני עצמו. וכן אומר (איוב כח-כה) לעשות לרוח משקל ומים תכן במדה, כל בריה ובריה יש לו דעת בפני עצמו. תדע לך שהוא כן, משה מבקש מן הקב"ה בשעת מיתתו ואומר לפניו, רבונו של עולם גלוי וידוע לפניך דעתם של כל אחד ואחד ואין בשל בניך דומה זה לזה, כשאני מסתלק מהן,

במשנה (אבות ד-כא) רבי אלעזר הקפר אומר, הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם ע"כ. הנה משנה זו יש לה קשר עצומה עם פרשתנו, שאנו רואים איך שקנאתו של קרח ורדיפתו אחר הכבוד, הוציא אותו מן העולם, שראה את משה למלך, ואהרן לכהן גדול, ואליצפן לנשיא, והוא אין לו מעלה יתירה על אחרים, ועבור זה יצא לריב עם משה, ונסתיים בבליעתן באדמה ובשריפה, וראו מה שהקנאה והתאוה והכבוד גורמת.

*

בגמרא (סנהדרין טז:) אמרו, ואון בן פלת בני ראובן (טז-א). און שישב באנינות [שעשה תשובה על שהיה עמהם תחילה בעצה], פלת שנעשו לו פלאות [שניצל מהם], בן ראובן, בן שראה והבין [שאינו מנהגן כשורה ופירש מהם]. אמר רב און בן פלת אשתו הצילתו, אמרה ליה מאי נפקא לך מינה, אי מר רבה אנת תלמידא, ואי מר רבה אנת תלמידא [אם ינצח משה מכל מקום אתה תלמיד, ואם קרח מנצח אתה תלמיד, מה לך בשררה זון]. אמר לה מאי אעביד, הואי בעצה ואשתבעי לי בהדיהו [אני הייתי עמהן בעצה, ונשבעתי להם שאם יקראוני אלך עמהם]. אמרה ליה ידענא דכולה כנישתא קדישתא נינהו [כולם צנועים וקדושים, ולא יכנסו אלי אם אני פרועה], דכתיב (טז-ג) כי כל העדה כולם קדושים. אמרה ליה תוב דאנא מצילנא לך, אשקיתיה חמרא וארויתיה ואגניתיה גואי, אותבה על בבא וסתרתה למוזיה, כל דאתא חזיה הדר, אדהכי והכי אבלעו להו ע"כ. ובמדרש רבה בפרשתנו (יה-ב) דרש עלה הכתוב (משלי יד-א) חכמת נשים בנתה ביתה, זו אשתו של און, ואולת בידיה תהרסנה, זו אשתו של קרח ע"ש.

ולכאורה יש להבין, הלא אנו רואים שתמיד יש אנשים שאין דעתם נוחה מהראש או המנהיג, והם

וביאורו הוא, כי הן כולם מודים שהמנהיג צריך להיות לו שתי התכונות, מצד אחד להיות עוסק בתורה ועבודה, ומצד השני לישא עול הציבור, ולבטל עבור זה מלימודו ועבודתו, וכן הוא באמת דרכם של כל גדולי ישראל. אבל כל אחד לפי דעתו מגביל הדבר לפי שכלו, כמה זמן יתן המנהיג לזה וכמה זמן לזה. ועל הנהגת משה היה להם טענה, ויקנאו למשה במחנה, הוא צריך ליתן זמנו יותר עבור המחנה, ולאחרון היה להם טענה, שלא יהא טרוד כל כך להיות רודף שלום אלא יתעצם יותר להיות קדוש ה'. ועל זה יש ששים רבוא דיעות איך הוא צריך להתנהג, ולא יתכן במציאות שיוכל האדם לצאת כל הדיעות. – והרי אנו רואים שבנישואי איש ואשה, כמה קישויים יש, וכמה זמן לוקח, שיוכל להתאים רק דעת אחת לחברתה, ומכל שכן כשנוגע לציבור רב.

ומרן החתם סופר כותב בתשובה לתלמיד אחד (ש"ת ח"ו סימן טז) דע בני ותלמידי שיחי, כי כל ימי הייתי מצטער על המקרא הזה והייתם נקיים מה' ומישראל (במדבר לב-כב), וב' חובות אלו, נקיות מה' יתברך, והנקיות מישראל עמו, הם שני רוכבים צמדים על גבנו. ויותר אפשר לצאת ידי החוב הראשון, היינו ידי שמים, יותר הרבה מלצאת ידי הבריות, כי הבריות חושבים מחשבות זרות ונושאים ונותנים מוזרים בלבנה, ועונשו יותר קשה מאד מאד עד לאין מספר ממי שאינו יוצא ידי שמים ח"ו וכו'. ואני הרהרתי כמה פעמים, אם אפשר שקיים אדם בעולם מקרא זה על מתכונתו. ואולי על זה כיל שלמה המלך ע"ה, כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ז-ב), רצונו לומר שאפילו בעשייתו כל טוב, אי אפשר שלא יחטא על כל פנים באופן השני ביציאת ידי הבריות וכו'. והוי יודע, כי הרבה פעמים הפכתי בהם ומהם ומהמונם, ואמרתי להשמר מהם ולעשות העקוב למישור, ואמרתי לברוח מן הקטנה שבתרמיתם, ונכשלתי בגדול ממנו וכו' ע"ש.

וזהו תוכן עומק דברי אשת און בן פלת לבעלה, הן כל מנהיג שיהיה על העדה, לא יהיה כל כולו לפי רצונך, על הגשמאק שלך, כי אין דיעותיהן של בני אדם שוות, ובכל אופן אתה תשאר להיות התלמיד תחתיו. ואם כן מה איכפת לך במחלוקת זו מי היא המנהיג. וכי אתה חושב שכאשר קרח יהא המנהיג במקומו של משה, לא תהיה עליך כנגדו שום תלונה, והוא כבר יעשה כל מעשיו לפי רוחך. אם לדעתך יש חולשה במשה רבינו בדבר אחד, תהא לקרח חולשה בדברים אחרים. אם על משה שהעיד עליו הכתוב והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (במדבר יב-ג), צועקים כנגדו מדוע תתנשאו על קהל ה', כי תשתרר עלינו גם השתרר. מה תרויח בחילופו עם קרח, שבגודל עושרו הוא רודף אחר כבוד, ומתקנא בנשיאותו של אליצפן, וכי כאשר הוא ישב על כסא השררה, יהא יותר טוב. כעת הוא מדבר דברים הערבים לכם לשמוע, כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה', אבל כאשר יהא קרח הרב, אז תמצאו גם בו חסרונות רבות שאינו מתאים

בבקשה ממך, אם בקשת למנות עליהם מנהיג, מנה עליהם אדם שיהא 'סובל לכל אחד ואחד לפי דעתו', מנין ממה שקראו בענין שנאמר יפקוד ה' אלקי הרוחות לכל בשר ע"כ. הרי לנו כי משה לא ביקש שימנה ה' מנהיג שתהא דעתו שוה ונוח לדעת כל אחד ואחד, כי לא יתכן בדרך הטבע אדם כזה, שיהא דעת כל אחד שוה לדעתו, אלא ביקש מה' שיהא המנהיג בעל מדות וחכם וסבלן, שיהא 'סובל כל אחד ואחד', שעם שינוי דעותיהם ממנו יוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד, ויוכל להתאים עצמו לכולם. וידועים דברי הרה"ק רבי מנחם מענדל מקוצק זי"ע שאמר, שצריך האדם להתרגל, שכשם שיכול לסבול את אחרים שאין פרצופיהן שוין אליו, ולא מצטער ולא איכפת ליה מה שאינו דומה לו בצורתו, כך תסבול אלו שאין דעתם שוין לדעה שלך ע"כ.

ועל דרך זה אנו רואים במרדכי הצדיק, שאמר עליו הכתוב (אסתר י-ג) כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשורוש וגדול היהודים, ורצוי לרוב אחיו, דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו. ואמרו חז"ל (מגילה טז:) רצוי לרוב אחיו, ולא לכל אחיו ע"ש. והיינו שאין במציאות שיהא אדם רצוי לכל אחיו, כי אין דיעותיהן של כל העולם שוות, והתואר היותר גדולה שיכולין ליתן לאדם השלם הוא, שהוא רצוי 'לרוב' אחיו. ובמדרש לקח טוב מסיים עלה, וזה לשונו, מלמד שאין אדם יכול להוציא ידי חובתו לכל העם, שהרי לא נמצא טוב לישראל כמרדכי, וכתיב בו רצוי לרוב אחיו ולא לכל אחיו, והוא היה דורש טוב לעמו, וכל הממון שלקח מבית המן נתן אותו לעבודת בית ה', ודובר שלום לכל זרעו וכו' ע"ש. וזהו שסיים עליו הכתוב, כי הגם שלא היה רצוי אלא 'לרוב' אחיו, והיו מיעוט אנשים שלא היה מרדכי מרוצה בעיניהם, אבל הוא היה דובר שלום 'לכל' זרעו, שזוהו תכונת מנהיג האמיתי שיוכל לסבול כל אחד ואחד לפי רוחו.

ואמר הכתוב, ויקנאו למשה במחנה לאהרן קדוש ה' (תהלים קו-טז), ופירש הרה"ק רבי נפתלי מראפשיטץ זצ"ל, שכך הוא דרכם של כל בעלי המחלוקת ומחרחרי הריב, כי ככל אשר תהיה התנהגותו של הצדיק, ימצאו תמיד קובלנות נגדו ומגרעות בהליכותיו. אם מופרש הוא מן העולם ועוסק יומם ולילה בתורה ובעבודה, הרי הם טוענים כנגדו שאין העולם מפיק ממנו שום הנאה ותועלת, ולמה יושב בבדידות, ואינו נושא בעול הציבור. ואילו אם הוא מעורב בדעתו עם הבריות ועוסק גם בצרכי ציבור, הרי הם טוענים שוב שהוא מבזבז זמנו על עניני הכלל ומבטל מתלמודו. וזהו 'ויקנאו למשה במחנה', משה שלמד תמיד תורה באהלו שנטה מחוץ למחנה, מצאו בו חסרון על אשר איננו בפנים המחנה ואינו מתערב בעניני העם. 'ולאהרן קדוש ה', ואילו אהרן שאכן היה מעורב בין הבריות, רודף שלום ביניהן ומתעניין בגורלו של כל יחיד ויחיד, שוב מצאו בו חסרון שאין לו להתערב בעניני הכלל, כי אם להיות שרוי כל היום בבית המדרש ולהיות קדוש ופרוש ודפח"ח.

לדעתכם, ומה איכפת לך אי מר רבה אי מר רבה, אתה תהיה לעולם התלמיד, ותצטרך להכנע למדותיו של המנהיג. וכן רואים בחוש, כי אלו שאין רוצים להכנע תחת אחרים, גם כאשר היה בקהלתם רבנים שונים, וכל אחד במהות שונה, היו מתרעמים, על האחד שהוא עניו גדול מאד, ועל השני שהוא תקיף מאד, ועל השלישית שהוא חסידי מאד וכו'.

*

ישן אז, לכן לא נאסף עם עדת קרח. על כן און בן פלת ישב באנינות אחר זה, והתאבל והתחרט ברבים על מה שעשה, להורות להם כי רוח שטות עברה בו. ובוזה בנו גם את ביתם להיות לשם ולתפארת.

*

אך אכתי תקשה קושיית חז"ל על קרח עצמו, וקרח שפקח היה, מה ראה לשטות זה, אלא עינו הטעתו וכו' (תנחומא ה). ובחתם סופר (טז). הרחיב הקושיא עוד יותר, הרי מעלתו של אהרן היתה עצומה מאד, שלא היה בתוכו שום שמץ של קנאה, וכמו שמצינו במראה הסנה שהתגלה ה' למשה שילך לגאול את ישראל, ומשה סירב בדבר, ומבואר ברש"י (שמות ד-י) שכל זה משום שלא היה רוצה ליטול גדולה על אהרן אחיו, שהיה גדול הימנו, ונביא היה במצרים. עד שאמר לו ה', וגם הנה הוא יוצא לקראתך, וראך ושמח בלבו (שם ד-ה). וברש"י לא כשאתה סבור שיהא מקפיד עליך שאתה עולה לגדולה, אלא הוא יוצא שמח לקראתך. ומבואר במדרש (רו"ר ה-ו) שאם היה יודע אהרן שיכתוב כן הכתוב עליו, אז היה יוצא לקראתו בתופים ובמחולות (להורות לבני ישראל איך יש להתרחק מקנאה) ע"כ. הרי לנו עד כמה לא היה בתוכו שמץ קנאה. ואמרו חז"ל (שבת קלט). בשכר וראך ושמח בלבו, זכה לחשן המשפט על לבו (שמות כח-כט) ע"כ. ואם כן מה ראה קרח לחלוק על הכהונה, ואיך ערבו לגשת להיות כהן גדול, כשהוא רואה מדה של קנאה בלבו.

ולא עוד אלא גם ממדת הכבוד לא היה נקי כאהרן. כי אהרן לא רדף אחר הכבוד, וכאשר נאמר לו קרב אל המזבח (ויקרא ט-י), היה בוש וירא לגשת (רש"י שם). וגדול מה שנאמר באהרן יותר ממה שנאמר באברהם ודוד, שאמרו משה ואהרן ונחזו מה (שמות טו-יז), פחות מתולעת ועפר ואפר (חולין פט). ואהרן 'מדה' הוא כי תלינו עליו.

וגם מדת תאות הממון היה שולט בו, וכמאמרם (סנהדרין קי). שלש מטמוניות גנו יוסף במצרים, אחד נגלה לקרח וכו' ע"ש. ומבואר בש"ך על התורה (ריש פרשתנו) שמעתי, שכשאמר הקב"ה למשה (שמות יא-ב) דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו וגו', ולא נאמר זה אלא לישראל שהוא להם חלף עבודתם, אבל שבט לוי שלא היו בעבודה לא הותר להם והוא גזל בידם, כי אחת משבע מצוות בני נח הוא הגזל. ולזה שבט לוי לא הקריבו קרבנות עם הנשיאים, שלא היה להם קערת כסף מזרק כסף כף אחת עשרה זהב, והם כולם עניים מחזרין על הגרנות, ושום אחד מבני לוי לא פשט יד לא בביות היים ולא שאלו ממצרים. וקרח היה נבהל להון, איש רע עין ולא ידע כי חסר יבואנו, והיה הולך מבית לבית וחומד, ורואה איך היו כל אחד ואחד מישראל נוטלים ממונם של מצרים, נכנסה חמדת הממון בלבו. כשראה הקב"ה כן, גילה לו המטמון,

ואמר הכתוב עליה, חכמות נשים בנתה ביתה, דהנה אנו רואים מעשים בכל יום בכל קהלה ובכל חסידות, שכאשר מתהווה לאדם איזה סכסוך, עם הרבי או הרב או היין, או בהנהלת המוסדות בדבר הנוגע בבית הספר לבני ביתו, ישנם כאלה שאינם מוכנים לעשות שלום עם המצב, לפעמים הוא יוצא להבעיר את המחלוקת, ומחרחר ריב בין חבריו. וגודל החטא והעונש של מחלוקת ידוע לכל, וכמבואר בפרשתנו שגם יונקי שדים נאספו (רש"י טו-כו). ולפעמים הוא מחליט שעוזב את המקום ההוא, ופורש עצמו מן הציבור שהיה מאוחד עמהם בחברותא ימים ושנים רבים, והולך להתפלל בבית המדרש אחר, ומוציא את בני ביתו מן המוסדות. אבל באמת הוא עושה בזה רעה עצומה, הן לעצמו והן לבני ביתו. הוא עצמו נעשה מופרש מחברים וידידים שהיה לו קשר עמהם ימים רבים, ומצטרך לחפש לעצמו ידידים חדשים. הוא עוזב מקום תפלתו ושיעוריו להתרגל בשאר מקום. וזה קשה מאד בתכונת נפש האדם, ולאחר זמן הוא מוצא עצמו בודד, ונעשה מר נפש, ומסתובב כמו הושענא חבוטה.

ולא עוד אלא שזה משפיע גם על בני ביתו, שגם הם סובלים מזה כמותו, ולפעמים עוד יותר. וכמה פעמים זה פוגע אחר כך גם ביהדותם. הרי אמרו חז"ל (שבת כג) דרחים רבנן הוו ליה בנין רבנן וכו' ע"ש. וחזק מסגולת הדברים, יש בזה גם ענין טבעי, כי הבן לומד ומושפע ממעשה אבותיו, ואם רואה באביו זלזול לחכמי ישראל, וכאשר אין נוח להאב דרכי הנהגת רבותיו הוא יכול לעוזבו, גם הוא מתלמד להתנהג כן, וכאשר יהא לו איזה סכסוך עם אביו ורבותיו, שלא נראה בעיניו הנהגתם לפי רוחו, הוא גם כן יעזבם, וילך לרעות בשדות אחרים שאינו לפי רוח אבותיו. ורק בנים הרואים הכנעה של אבותיהם לחכמי ישראל, ואיך הם מוקירים תלמידי חכמים, הוו ליה בנין רבנן.

ואשתו של און בן פלת שהצילה את בעלה מלהתערב במחלוקתו של קרח עם משה רבינו, לא רק את בעלה הצילה, אלא חכמת נשים בנתה 'ביתה', כל הבית שלה נבנה בזה, לחנך דור שיהיו דבוקים במשה רבן של ישראל. אך יתכן שיחשבו הבנים שיש שני דיעות שונות בהבית, האם עמדה לצדו של משה, והאב לצדו של קרח, אלא בהיות שהיה

דחציפותא אפילו כלפי שמיא מהני, וכמו שאמרו חז"ל (מכות י): בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו, אמר לו הקב"ה אתה חומד ממון שאינו שלך, טול ממון רב, אבל אותו תראה וממנו לא תאכל ע"כ. – ומעתה הדרה קושיא לדוכתיה, וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, וכי לא השיג שאין בתוכו המעלות שיש לאהרן.

אן הענין הוא, כי משה אמר לקרח, בוקר ויודע ה' את אשר לו, ואת הקדוש והקריב אליו וגו' (טו-ה). לכאורה רישא דקרא 'ויודע ה' את אשר לו' נראה כמיותר. גם מה שאמר לו אחר זה, לכן אתה וכל עדתך הנועדים על ה' וגו' (טו-א), ויש להבין הכוונה שהם נועדים על ה'.

ונראה כי ה' ברא האדם בטבע עם מדות הקנאה והתאוה והכבוד, והוא מטעם שכל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו, וגם מדות הללו צריכין להשתמש בהם לשם שמים. מדת הקנאה משובחת היא כאשר מנצל אותה לקיים קנאת סופרים תרבה חכמה (בבא בתרא כא:), לקנא בעושי מצוה ותלמידי חכמים להיות גם הוא כמותם. ואמר הכתוב (בראשית ל-א) ותקנא רחל באחותה, וברשי' קנאה במעשיה הטובים, אמרה, אלולי שצדקה ממני, לא זכתה לבנים (ב"ר עא-ו). וכמו כן מדת התאוה, להיות נכספה וגם כלתה נפשו להתדבק בקונו. וגם מדת הכבוד נחוצה לכבוד התורה, לכבוד לומדי תורה. ותלמידי חכמים עצמם מצוויים לשמור על כבודם, שלא יתחלל כבוד התורה. ואסור לו לצאת עם רבב על בגדו (שבת קיד:), ואסור בעשיית מלאכה בפרהסיא. ובאמת רק מחיצה קלה כחוט השערה מפסקת בין הקנאה והכבוד המשובחת, להקנאה והכבוד המגונה.

וזהו דרכו של היצר הרע אצל בני אדם החרדים לדבר ה', שמלביש כל הדברים באיצטלא של לשם שמים, ומצבע על ידי זה החטא למצוה. ובכל דבר שיש איזה נקודות קטנות של לשם שמים, הוא מחפה בזה על חבילות של מדות מגונות הבאים מפחיתותו של האדם. וכל סוגי המחלוקת יש בהם נקודות קטנות של לשם שמים, אבל עיקרן ושורשן היא מסיבת דברים אחרים, הרחוקים להיות לשם שמים. כי רק על ידי זה יוכל להבעיר אש המחלוקת גם אצל אחרים, שיעמדו גם הם לימינו. ורדיפת הכבוד של לומדי תורה יתכן שמעורב בה גם הנאה עצמיית חוץ מכבודה של תורה. ותאוות הממון מלושב תמיד שעל ידי זה יוכל ליתן צדקה הרבה.

והמפרשים פירשו, קדשי קדשים שחיתתן בצפון, וקדשים קלים שחיתתן בכל מקום (זבחים מז:), כי לישראל שהם בבחינת קדשים קלים, מוצא היצר הרע מקום לפתותן ולשוחטן בכל מקום, שמגרה עליהם יצרו ונכשלים. לא כן קדשי קדשים שחיתתן רק בצפון, שצריך לו להסתיר ולהצפין הדברים באיצטלא של קדושה, אשר כן הם רוב המחלוקת, שמלוכשים באיצטלא של לשם שמים, וכל מחלוקת שהוא לשם שמים סופה מתקיימת (אבות ד-יא), היינו כשהוא מלוכש בלבוש של שם שמים, יש להמחלוקת קיום בעונותינו הרבים.

אנו רואים בני אדם שיוצאין לריב ומחלוקת עבור שינוי מנהג, הגם שהוא להתעלות בעניני יהדות ועבודת ה', והוא בהסכמת גדולי ישראל, ואומרים שכוונתם לשמים. בו בזמן שרואים שהם שינו כל מנהגי ביתם ממה שראו אצל אבותיהם. הנשים הולכין בשיטלן ארוכות ומפוזרות, ובבגדים מחוסרי צניעות, שאמותיהם היו מבכים בראותם זאת. והם הולכים שלובי יד עם הסמארטפאון'ס, ומשנים מנהג אבותיהם בידיהם לגרועותא, ולא איכפת להו כלל השינוי, ורק לאחרים הם מחרחרי ריב.

ועל דרך זה היה בקרח, שאדם גדול היה, אלא שאיפותיו היו מלוכשים באיצטלא דרבנן. הקנאה לאהרן הלביש בקנאה לעבודת ה', הוא רוצה גם כן לעבודה, ולהכנס לפני ולפנים. והוא אינו דורש כבוד עצמו אלא כבוד שמים. וקרח שפקח היה, עינו הטעתו, הוא טעה בראייתו, שחשב שהוא מסתכל רק על כבוד שמים, וטעה, שלכבוד עצמו היה דורש. וזהו שהעיר משה לקרח, אתה אומר שאינך מתכוין במחלוקת זו, רק עבור כבוד שמים. בוקר ויודע ה' את אשר לו', אז נראה מי הוא האיש שמכוין באמת רק לו, בלתי לה' לבדו. ולכן אתה וכל עדתך הנועדים על ה', שצועקים שאין להם בזה שום פניה עצמית אלא הכל הוא עבור ה', כבוד שמים, בבוקר תתוודע אם הם נועדים על כבוד עצמם או על כבוד ה'.

ומסיים הכתוב, ולא יהיה קרח וכעדתו, כאשר דבר ה' ביד משה לו (יז-ה). וזהו אזהרה שלא נחזיק במחלוקת, ולא יאמר קרח שהוא יוצא לריב כהלכה של תורה, 'כאשר דבר ה' ביד משה לו', כי בקל יוכל לטעות שכוונתו לשמים, ויש לו שאר פניות פנימיים שמביאים אותו כעת ללחום מלחמתה של תורה.

הגליון הזה נתנדב על ידי

מה"ר ר' אברהם יעקב פריינד ה"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בנו למול טוב	מה"ר ר' יצחק יודא בריון ה"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בתו למול טוב	מה"ר ר' אברהם אליעזר פאלאטשעק ה"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואיו בנו למול טוב	מה"ר ר' יואל האבערפעלד ה"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהבנס בנו לעול התורה והמצות	מה"ר ר' שלמה האפפמאן ה"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב
--	--	--	---	---